

Liane Moriarty

Cât ai clipi

Traducere din limba engleză de Anca Bărbulescu

Capitolul 1

Mai târziu, nimeni nu-și va aminti s-o fi văzut pe această doamnă îmbarcându-se în avion pe aeroportul Hobart.

Nimic din aspectul sau atitudinea ei nu ridică semne de întrebare; nu ridică nici măcar o sprânceană.

Nu e beată, nici agresivă, nici celebră.

Nu e rănită, ca hipsterul cu ochelari și cu brațul ranforsat cu bandaj alb, astfel încât o mână îi stă mereu apăsată pe inimă, de parcă ar jura iubire sau sinceritate.

Nu e la capătul puterilor, ca tânăra mamă transpirată, care încearcă să nu scape din brațe un bebeluș alunecos, o fetiță furioasă, de cel mult doi ani, și mult prea multe bagaje de mână.

Nu e fragilă, ca perechea în vârstă, cocârjată, care poartă straturi peste straturi de îmbrăcăminte groasă, de parcă pleacă să se alăture expediției antarctice a căpitanului Scott.

Nu e morocănoasă, ca numeroasele persoane de vârstă a doua, cu numeroasele lor griji de vârstă a doua, sau ca singurul minor neînsoțit din avion: un băiat de șase ani, nevoit să lipsească de la petrecerea cu *laser tag* a unui prieten pentru că, în baza acordului de custodie dintre

părinții lui, trebuie neapărat să ia avionul acesta spre Sydney în fiecare vineri după-amiază.

Nu e vorbăreață, ca cei doi soți care împărtășesc cu atâta entuziasm detalii despre vacanța lor, încât nu poți să nu te întrebi dacă nu cumva lucrează sub acoperire la o comisie de stat pentru încurajarea turismului în Tasmania.

Nu e extrem de însărcinată, ca femeia extrem de însărcinată.

Nu e extrem de înaltă, ca tipul extrem de înalt.

Nu tremură de frica zborului sau de la espresso, sau de la amfetamină (să sperăm că nu), ca adolescenta agitată care poartă un hanorac supradimensionat peste niște pantaloni foarte, foarte scurți, ceea ce dă impresia că nici nu poartă pantaloni, și despre care cineva spune că e cântăreața aia care iese cu actorul ăla, dar altcineva spune că nu, nu e, știu de care zici, dar nu e ea.

Nu are steluțe în ochi, ca însurăței cu steluțe în ochi care au luat avionul de Sydney îmbrăcați încă în hainele extravagante de nuntă, doi copii zănatici, care lasă în urmă valuri de bunătate, ba chiar atrag o ofertă nechibzuită din partea unui cuplu care propune să le cedeze locurile lor de la clasa *business* — ofertă refuzată, spre marea ușurare a cuplului.

Doamna aceasta nu are nimic de care să-și amintească cineva mai târziu.

Zborul are întârziere. Doar jumătate de oră. Lumea se strâmbă și oftează, dar, în mare parte, pasagerii sunt dispuși să accepte deranjul. Așa sunt zborurile în ziua de azi.

Măcar nu s-a anulat. „Încă”, spun pesimiștii.

Din difuzoare se aude un anunț hârâit: pasagerii care necesită asistență specială sunt invitați să se îmbarce.

„V-am zis!“ Optimiștii sar în picioare și își aruncă gențile pe umeri.

La îmbarcare, doamna nu se oprește să ciocănească în fuzelajul avionului o dată, de două ori, de trei ori, ca să-i poarte noroc, și nici să flirteze cu o însoțitoare de zbor, și nici să bată frenetic în ecranul telefonului pentru că, uite, cartea de îmbarcare a dispărut în mod inexplicabil, acum o clipă era acolo, de ce face chestia asta de fiecare dată?

Doamna nu se face utilă, ca pasagerii care ajută părinți și soți să-și localizeze cărțile de îmbarcare dispărute, sau ca bărbatul cu umeri pătrătoși, față pătrătoasă și păr cărunt, cu tunsoare militară, care ajută la ridicarea bagajelor în compartimentele de deasupra scaunelor, cu aerul că nu face niciun efort, în drumul lui pe interval, fără măcar să încetinească.

Odată îmbarcați, așezați și legați cu centurile de siguranță toți pasagerii, pilotul se prezintă și anunță că a apărut „o problemă tehnică minoră pe care trebuie s-o rezolvăm“ și „sunt convins că pasagerii noștri vor fi de acord că siguranța este esențială“. Membrii echipajului de bord — anunță el cu o mică undă de zâmbet în vocea profundă, care inspiră încredere — au fost la rândul lor informați abia acum. (Deci lăsați-i în pace.) Îi numește „oameni buni“ și le mulțumește pentru răbdare și îi invită să se facă comozi și să se relaxeze, pentru că urmează să decoleze în următoarele cincisprezece minute.

Nu decolează în următoarele cincisprezece minute.

Avionul stă pe calea de rulare, nemișcat, timp de nouăzeci și două de minute oribile. E un pic mai mult decât urma să dureze zborul propriu-zis.

În cele din urmă, optimiștii încetează să mai spună „Sigur recuperează pe drum!“

Toată lumea e nemulțumită: și optimiștii, și pesimiștii.

În tot acest timp, doamna nu apasă pe buton ca să cheme un însoțitor de zbor și să-i spună că ea trebuie să prindă alt avion sau că are rezervare pentru cină, sau o migrenă, sau oroare de spații închise, sau o fiică adultă foarte ocupată și cu trei copii, care deja a plecat spre aeroportul din Sydney, s-o ia cu mașina, și acum ce propune să facă fata?

Nu-și lasă capul pe spate și se pune pe urlat timp de douăzeci de minute agonizante, ca bebelușul, care, la drept vorbind, nu face decât să exprime sentimentele tuturor.

Nu cere să fie făcut bebelușul să tacă odată, ca cei trei pasageri care par să fi reușit să ajungă la vârsta de mijloc nutrinând convingerea că bebelușii se opresc din plâns atunci când le ceri.

Nu întreabă politicos dacă n-ar putea să se dea jos din avion acum, vă rog frumos, ca minorul neînsoțit, care ajunge la capătul răbdărilor după patruzeci de minute de întârziere și se gândește că poate totuși n-ar fi exclus să ajungă la petrecerea aia cu *laser tag*.

Nu solicită ferm să i se permită debarcarea cu bagajul de cală cu tot, ca femeia în trening cu imprimeu de leopard, care are *treabă*, să știți, și care în *viața ei* nu mai zboară cu compania asta, dar care, în cele din urmă, se lasă îmbunată și își administrează medicamente fără rețetă cu atâta eficacitate, încât adoarme.

Nu strigă brusc de disperare „Of, nu *face* cineva ceva?“, ca femeia roșie la față și cu părul ciufulit, care stă la două rânduri în spatele bebelușului care plânge. Nu e clar dacă vrea să se facă ceva în legătură cu întârzierea, cu bebelușul care plânge sau cu situația planetei, dar, în

acest moment, bărbatul cu fața pătrătoasă se ridică de pe scaun ca să-i ofere bebelușului un mănunchi enorm de chei zornăitoare. Mai întâi, bărbatul arată cum, dacă apeși un buton anume de pe o cheie, începe să clipească o lumină roșie; bebelușul e atât de uluit, încât cade într-o tăcere încântată, spre ușurarea până la lacrimi a mamei și a tuturor celorlalți.

Doamna nu alege niciun moment din acest interval pentru a da un telefon ca să se plângă demonstrativ și amar că „stăm degeaba în avion“, „tot aici suntem“, „nicio șansă să mai prind zborul de legătură“, „asta e, mergeți fără mine“, „reprogramăm“, „eu va trebui să anulez“, „n-am ce face“, „Știi! E incredibil“.

Nimeni nu-și va aminti s-o fi auzit pe doamnă spunând fie și un singur cuvânt în timpul întârzierii.

Spre deosebire de bărbatul îmbrăcat elegant care spune „Nu, nu, iubita, o să fim la limită, dar sunt conștinși că ajung,“ însă îți dai seama după cum își ciocănește nervos fruntea cu telefonul că n-o să ajungă, exclus.

Spre deosebire de cele două prietene de douăzeci și ceva de ani care au băut prosecco la barul din aeroport pe stomacul gol și, prin urmare, mai mulți pasageri învecinați află detaliile intime ale opiniilor lor complexe despre „Poppy“: o prietenă comună care nu e așa drăguță cum ar vrea ea să creadă lumea.

Spre deosebire de cei doi bărbați de treizeci și ceva de ani, necunoscuți, dar care leagă o conversație remarcabil de sonoră și extraordinar de plicticoasă despre shake-uri proteinice.

Doamna călătorește singură.

Nu are rude s-o enerveze prin simpla lor prezență, ca familia așezată în două perechi grupate pe sexe — mama

cu fetița, tatăl, cu băiețelul —, care fumează de furie pe o problemă controversată legată de un încărcător de telefon.

Doamna are loc spre interval, 4D. Are noroc: avionul e relativ plin, dar a nimerit scaun liber la mijloc, între ea și bărbatul de la geam. Mai târziu, unii pasageri de la clasa *economy* își vor aminti că au observat cu invidie locul gol de la mijloc, dar nu își vor aminti s-o fi observat pe doamnă. Când în sfârșit se dă permisiunea de decolare, doamna nu trebuie rugată să-și aducă spătarul scaunului în poziție verticală și să-și așeze bagajul de mână sub scaunul din fața ei, vă rog frumos.

Nu aplaudă lent și sarcastic când avionul începe în sfârșit să ruleze spre pista de decolare.

În timpul zborului, doamna nu-și taie unghiile de la picioare și nu folosește ață dentară.

Nu pălmuiește un însoțitor de zbor.

Nu răcnește cuvinte ofensatoare și rasiste. Nu cântă, nu gângurește, nu bolborosește.

Nu își aprinde nonșalant o țigară, ca în anul 1974.

Nu se angajează în acte sexuale cu un alt pasager.

Nu se dezbracă.

Nu plânge.

Nu vomită.

Nu încearcă să deschidă ușa ieșirii de urgență în timpul zborului.

Nu-și pierde cunoștința.

Nu moare.

(Industria transportului aeronautic a descoperit, prin intermediul unor experiențe dureroase, că toate cele de mai sus sunt posibile.)

Un lucru e clar: doamna este o doamnă. Mai târziu, nimeni nu o va numi „femeia“ sau „o pasageră“. Evident, nimeni nu o va numi „o fată“.

Vârsta îi e incertă. Poate șaizeci și un pic? Poate cincizeci și ceva. *Categoric* trecută de șaptezeci. Să fi făcut optzeci? Cam de o vârstă cu mama ta. Cam de o vârstă cu fata ta. Cam de o vârstă cu mătușa ta. Cu șeful tău. Cu lectorul de la facultate. Minorul neînsoțit o va descrie drept „o doamnă foarte bătrână“. Perechea în vârstă o va descrie drept „o doamnă de vârstă mijlocie“.

Poate părul cărunt e cel care o plasează atât de categoric în categoria „doamnă“. E de un argintiu delicat, ca blana unui pisoi scump. Până la umeri. Frumos aranjat. Un păr îngrijit. „Gri elegant“. Genul de gri care te face să te gândești că n-ar fi rău să te vopsești și tu la fel! La un moment dat. Nu acum.

Doamna e scundă și subțirică, dar nu atât de scundă și de subțirică, încât să necesite ajutorul amabil al altora. Nu atrage zâmbete binevoitoare și nici propuneri de asistență. Când te uiți la ea, nu ți se face dor de bunica. Când te uiți la ea, nu te gândești la nimic. Nu-i poți ghici profesia, personalitatea sau zodia. Nici nu te-ai deranja.

Nu s-ar putea spune că e *invizibilă*, nu chiar.

Poate semitransparentă.

Doamna nu e izbitor de frumoasă și nici tragic de urâtă. Poartă o bluză cu revere, cu un model drăguț, verde și alb, băgată în talia pantalonilor gri, mulați. Pantofii sunt cu talpă plată, comozi. Nu are piercinguri, bijuterii sau tatuaje neobișnuite. În urechi are cercei mici, cu șurub, de argint, iar pe reverul bluzei poartă o broșă de argint, pe care o atinge des, ca și cum ar vrea să se asigure că n-a dispărut.

Cu alte cuvinte, doamna care mai târziu va fi numită „Doamna Morții“ din avionul întârziat de 15:20 de la Hobart la Sydney nu merită o a doua privire de la nimeni, nici de la vreun însoțitor de zbor, nici de la vreun pasager, până când începe să facă ceea ce face.

Chiar și atunci, durează mai mult decât s-ar crede până când strigă cineva ceva, până când începe cineva să filmeze, până când începe lumea să apese pe butoanele care cheamă însoțitorii de zbor, făcând beculețele să se aprindă și semnalele sonore să piuie prin tot avionul, ca într-un joc de pinball.

Capitolul 2

Au trecut patruzeci și cinci de minute de la decolare și atmosfera la bord e calmă, stoică, doar o idee indignată. Întârzierea, în care timpul a încetinit și s-a întins, și s-a subțiat până când fiecare minut a devenit durată completă a celor șaiszeci de secunde care îl alcătuiesc, a rămas de-acum în trecut. Timpul ticăie din nou în ritmul lui obișnuit, vioi și invizibil.

Pasagerii de la clasa *economy* au primit o „mică gustare” — migdale, covrigei, snacksuri și salsa. Cei cinci pasageri de la clasa *business* au savurat o „masă ușoară” (toți au ales pui) și o cantitate considerabilă de vin (toți au ales pinot).

În clasa *economy*, s-au strâns mai toate resturile și s-au pliat la loc mai toate măsuțele. Bebelușul și copilul de câțiva ani au adormit. La fel și mireasa, în timp ce mirele stă pe telefon. Minorul neînsoțit joacă energic ceva pe o consolă. Cei doi soți vârstnici și fragili stau fiecare cu capul aplecat peste propriul rebus. Însoțitorii de zbor stau de vorbă în șoaptă despre planuri de weekend și cine pe ce cursă va zbura săptămâna viitoare.

Lumea merge la toaletă. Se încălță la loc. Suge bomboane cu mentă. Se dă cu balsam pe buze. Fiecare vede

cum se deapănă înainte pașii următori ai călătoriei: luat bagajul de pe bandă, stat la coadă la taxi, comandat Uber, trimis mesaj persoanei care trebuie să vină să-l ia. Se vede cum intră pe ușa casei, a hotelului sau a apartamentului închiriat prin AirBnB, cum dă drumul bagajului cu o bufnitură obosită. „Ce coșmar“, va spune fiecare partenerului sau parteneriei, sau animalului de companie, sau pereților, după care va reintra în rutina vieții dintotdeauna.

Doamna își desface centura de siguranță și se ridică în picioare.

E o doamnă care s-a ridicat să ia ceva din bagajul de deasupra. Sau o doamnă care merge la toaletă. Nu are nimic important, nu inspiră nicio urmă de neîncredere, nu trezește niciun interes, nu prezintă niciun pericol.

Apleacă apoi capul și apasă cu vârful degetului pe mica broșă de pe reverul bluzei.

Iese pe interval și rămâne nemișcată.

Cineva o observă.

Acel cineva este un inginer constructor de patruzeci și doi de ani, cu reflux gastroesofagian și o durere de cap.

Leopold Vodnik, niciodată Leopold, doar Leo pentru toată lumea, mai puțin pentru bunica din partea mamei, care a murit, și pentru un prieten vechi din facultate, de mult dispărut din viața lui, stă pe locul 4C, de partea cealaltă a intervalului care îl desparte de doamnă.

E primul rând din spatele clasei *business*. Pasagerii de pe el stau cu fața la un separator pe care scrie *Spațiu dedicat exclusiv pasagerilor din clasa business*. Pe interval e trasă o draperie discretă, ca să ascundă luxul disponibil la doar câțiva pași de ei.

După aspect, locul lui Leo ar fi în clasa *business*. E un bărbat cu pielea măslinie, de statură medie, cu nas mare, bine definit, și frunte înaltă, care se termină brusc cu o claie de păr negru presărat cu fire albe, creț și ciufulit, în stilul „profesor nebun“. Recent, una dintre surorile lui i-a trimis un articol în care scria că oamenii de știință au descoperit gena responsabilă de „sindromul părului nepieptătabil“.

Poartă o cămașă de in albastră, cu mânecile suflecate până la coate, pantaloni cenușii și ghete de piele întoarsă. Soția spune că se îmbracă mai bine decât ea. (Nici nu e greu. Neve are obiceiul să se îmbrace în stilul indiferent și desperecheat al celor care au supraviețuit recent unui dezastru natural.)

Pe toată durata zborului, Leo a mestecat drajeuri contra hiperacidității gastrice, s-a masat pe frunte cu vârfurile degetelor și s-a uitat iar și iar la ceas.

S-a terminat. Trebuie să privească realitatea în ochi. Piesa de la serbarea fiicei lui de unsprezece ani începe în cinci minute. Nu va fi acolo, pentru că e aici: la zece mii de metri altitudine.

— Îți dai seama că ajung înapoi la timp ca să prind *Regele leu*, îi spusese el soției când propusese prima dată să ia avionul până la Hobart, să meargă cu mama lui la doctor.

— Numai să n-aibă întârziere zborul de întoarcere, spusese Neve.

— N-o să aibă, zisese Leo.

— Bate-n lemn, spusese Neve, fără să bată în lemn.

Pe undeva, are senzația că întârzierea e din vina ei. De ce a trebuit să pomenească de întârziere? Se presupune că el e pesimistul în căsnicia asta.

Cine s-ar fi așteptat la o întârziere de *două ore*?

Neve, se pare.

Leo se mai uită o dată la ceas. În secunda asta ar trebui să tremure de frig în amfiteatrul școlii fiicei lui, să-și certe printre dinți fiul adolescent, cerându-i să mai lase odată telefonul și să-i arate surorii lui că-i pasă, să converseze vesel despre aerul condiționat reglat la nivel arctic cu ceilalți părinți, să-și roage în șoaptă soția să-i amintească și lui cum îl cheamă pe tatăl Samirei, să-i spună tatălui Samirei că trebuie să găsească o porțiță să iasă la berea aia, ceea ce amândoi știu că n-o să se întâmple niciodată, deoarece viața.

Îi bubuie capul de remușcări. Luminile din amfiteatru se sting *chiar acum*. Cortina se deschide *chiar acum*. Se apleacă în față până aproape că ajunge în poziția indicată în instrucțiunile pentru situații de urgență.

Nu are pe cine să dea vina decât pe el însuși. Nu l-a rugat nimeni să facă asta. Mama lui a spus: Leo, te rog, nu arunca banii pe geam ca să zbori aici pentru o zi. Cele trei surori ale lui nu i-au fost recunoscătoare că s-a ocupat el de această îndatorire filială. Dimpotrivă. L-au acuzat că face pe martirul, pe grupul de WhatsApp al familiei.

Dar avea o senzație ciudată și fermă că ceva e în neregulă cu sănătatea mamei lui și că trebuie să fie acolo, să audă ce are de spus medicul specialist.

Când s-a îmbolnăvit tatăl lui, cu doi ani în urmă, n-a dat prea mare importanță. Tocmai își schimbase jobul și munca îi consuma toate resursele. Și acum i le consumă. Nu știe cum să facă să nu-l consume și pe el.

Apoi: soneria stridentă a telefonului care l-a smuls din somn la 5 dimineața și vocea mamei lui, surprinzător de sonoră, de fermă și de trează. „Și tu, și fetele să vă luați bilet de avion în clipa asta.“ Ea, adultul — el, copilul